

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Gherasim Vladimir și de către avocatul acestuia, Gamurari Victoria, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Gherasim Vladimir xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar din xxxx, domiciliat în xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.06.2018 – 14.09.2018;

Instanța de apel: 16.10.2018 – 13.02.2019;

Instanța de recurs: 22.05.2019 – 20.11.2019.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 14 septembrie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Gherasim Vladimir a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, la 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la Gherasim Vladimir în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 667, 6 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Gherasim Vladimir, la 06 ianuarie 2018, în jurul orei 21.00, aflându-se în locuința pe care o închiriază, amplasată în satul Negureni, raionul Telenești, împreună cu concubina sa Prinos Emilia,

a. n. xx xx xx și fiicele ei minore xxxx, a.n. xxxx și xxxx, a. n. xxxx, care conform art.133¹ lit. a) Codul penal sunt membri de familie, intenționat, manifestând violență fizică, a aplicat lovituri cu palma peste față părții vătămate Prinos Emilia, iar mai apoi cu o foarfecă a lovit-o în regiunea toracelui, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201832D0027 leziuni corporale ușoare sub formă de comoție cerebrală, echimoze la nivelul țesuturilor moi a feței, toracelui și coapsei, plăgi la nivelul țesuturilor moi a toracelui și regiunii lombare, iar mai apoi a lovit-o cu palma peste față pe minora Barbaroș Mădălina și cu foarfeca i-a lezat urechea dreaptă, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.f201832D0028, leziuni corporale ușoare sub formă de comoție cerebrală, echimoze pe față și coapse, plagă pe pavilionul auricular drept.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Gherasim Vladimir a comis infracțiunea prevăzută de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, violența în familie, adică acțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei în privința a doi membri ai familiei, manifestată prin maltratare, soldată cu vătămarea ușoară a sănătății.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Coșneanu Svetlana în numele inculpatului Gherasim Vladimir, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care lui Gherasim Vladimir să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de judecată a aplicat o pedeapsă prea aspră în privința inculpatului Gherasim Vladimir, acesta a recunoscut vinovăția incriminată, cauza penală a fost examinată în conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, prin urmare consideră posibil de aplicat prevederile art.90 Cod penal în privința lui Gherasim Vladimir.

Mai indică recurentul că, anterior inculpatul a fost condamnat, însă antecedentele penale sunt stinse, la locul de trai se caracterizează satisfăcător.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță, în temeiul art.364¹ Cod procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin.(3) a normei vizate, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate faptele incriminate.

Respingând apelul, instanța de apel a considerat că, nu sunt temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei inculpatului, or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, acestuia aplicându-se o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei în privința inculpatului instanța a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.61, 75, 76-78 Cod penal, respectând prevederile art.364¹ Cod procedură penală și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de scopul

pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, instanța de apel a specificat că, analizând solicitarea avocatului referitor la aplicarea unei pedepse mai blânde, în temeiul art.90 Cod, a considerat-o neîntemeiată și irațională, dat fiind faptul că inculpatul nu este la prima sa abatere de la lege, acesta anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară.

Mai mult, instanța de apel apreciind în cele din urmă că pedeapsa aplicată de către prima instanță este legală, întemeiată și echitabilă. Careva temeuri de a casa sentința primei instanțe, sub aspectul individualizării pedepsei penale, nu au fost stabilite.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel inculpatul Gherasim Vladimir și avocatul acestuia, Gamurari Victoria, au declarat recursuri ordinare.

6.1. Inculpatul Gherasim Vladimir în recursul declarat, invocând temeiurile de recurs din art.427 alin.(1) pct.4) și 5) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată a executării ei pe termen de probațiune.

În motivarea recursului a indicat că contrar prevederilor legale instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, nefiind citat în instanța de apel, necătând la faptul că toată perioada ulterioară pronunțării sentinței din 14.09.2018 s-a aflat permanent în s. Negureni r-nul Telenești. În s. Brăviceni r-nul Orhei de unde a fost citat, niciodată nu a locuit.

Recurentul consideră că nu a existat nici o necesitate pentru a-l anunța în căutare, deoarece nu s-a ascuns, nu a neglijat prezența în fața instanței, permanent s-a aflat la domiciliu său în s. Negureni r-nul Telenești, instanța de apel neîntemeiat a dispus examinarea cauzei în lipsa sa.

În opinia recurentului, instanțele de judecată urmau să-i aplice inculpatului o pedeapsa mai blândă, neprivativă de libertate, deoarece acesta a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, astfel, fiind posibil și rațional de ai fi stabilit o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată a executării ei pe un termen de probațiune.

6.2. Avocatul Gamurari Victoria în recursul declarat în numele inculpatului, invocând temeiul de recurs din art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată a executării ei pe termen de probațiune, considerând că instanțele de judecată eronat au individualizat pedeapsa contrar prevederilor legale.

În opinia recurentului, instanțele de judecată urmau să-i aplice inculpatului o pedeapsa mai blândă, neprivativă de libertate, pe motiv că pe parcursul urmăririi penale și la examinarea cauzei a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, fiind posibil și rațional de ai fi stabilit o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea condiționată a executării ei pe termen de probațiune.

În argumentarea recursului recurentul a invocat aceleași motive care anterior le-a menționat în cererea de apel.

7. Pe marginea recursurilor ordinare declarate, procurorul a depus referință, solicitând inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece instanța de apel, și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite inculpatului.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul cererilor de recurs declarate, Colegiul penal atestă, că inculpatul invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 4), 5) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii precum și când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, solicitând să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Avocatul Gamurari Victoria în recursul declarat în numele inculpatului invocă drept temei pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, considerând decizia recurată ca neîntemeiată și ilegală, solicitând pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Gherasim Vladimir, în baza art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Colegiul penal reține că, invocând temeiurile de casare menționat supra, inculpatul susține că instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece nu a fost citat și înștiințat în mod legal despre data și ora petrecerii ședințelor de judecată.

Instanța de recurs, examinând materialele dosarului constată însă că, argumentele recurentului nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

Reieșind din conținutul procesului-verbal al ședințelor de judecată în instanța de apel, rezultă că în urma citării legale a inculpatului, în legătură cu neprezentarea acestuia la ședințele de judecată, prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din

28 noiembrie 2018, a fost dispusă aducerea silită a inculpatului (f.d.159-160 vol. I), iar prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2019, Gherasim Vladimir a fost anunțat în căutare, în privința acestuia fiind aplicată măsura preventivă sub formă de obligațiune de nepărăsire a localității de trai (f.d.170-171 vol. I).

Totodată, se reține că inculpatul cunoștea despre faptul că cauza penală în privința sa se examinează în ordine de apel la apelul declarat de apărătorul acestuia.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit art.321 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.

Reieșind din prevederile legale citate și având la bază informațiile acumulate de către Inspectoratul de Poliție Telenești, instanța de apel a dispus judecarea cauzei în lipsa inculpatului.

În conformitate cu prevederile art.412 alin.(5) Cod de procedură penală, neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei.

Având în susținere dispozițiile normei pre citate, Colegiul penal reține, că decizia instanței de apel privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, nu afectează dreptul acestuia la un proces echitabil, în contextul în care pe parcursul examinării cauzei, Gherasim Vladimir a fost reprezentat de avocatul desemnat din oficiu, Gamurari Victoria, care a susținut pe deplin apelul declarat.

În acest context, Colegiul penal respinge argumentul recurentului că, instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, or, acesta cunoscând că, în instanța de apel se află spre examinare cauza penală în privința sa, nu s-a prezentat la ședințele de judecată și nici n-a comunicat despre motivele neprezentării.

Cu referire la criticele avansate în privința modalității de individualizare a pedepsei, precum și cele ce țin de executarea acesteia, Colegiul penal reține că, se subscrie erorii de drept din pct.10) al alin.(1) din art.427 Cod de procedură penală, apărătorul inculpatului indicând greșit temeiul de drept al declarării recursului și pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală. Concomitent, analizând textul cererii de apel în paralel cu cel din recurs, instanța constată că apărătorul critică aceleași chestiuni de drept – neaplicarea art.90 Cod penal. Însă, raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta. În toate cazurile, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină

cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz anume în această consecutivitate și s-a realizat.

Colegiul penal consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, sub formă de 8 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acestuia.

Instanța de recurs reține că, instanțele de fond au statuat asupra aplicării pedepsei închisorii în privința lui Gherasim Vladimir, la limita minimă specială prevăzută de sancțiunea art.201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, coroborat cu art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, totodată ținând seama atât de circumstanțele atenuante, cât și de cele agravante.

Pe de altă parte, în cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării părții apărării de a-i stabili inculpatului o pedeapsă cu suspendarea condiționată a acesteia. Așadar, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele apelantului ce vizau pedeapsa aplicată inculpatului, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a pedepsei, totodată decizia cuprinde și temeiurile de respingere a solicitării părții apărării privind stabilirea unei pedepsei neprivative de libertate.

Colegiul penal consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art.61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art.6§1 al Convenției (*a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei.

Or, în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art.6 din Convenție. (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*)

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Gherasim Vladimir și de către avocatul acestuia, Gamurari Victoria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe ***Gherasim Vladimir xxxx***, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 20 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac